

BNR: Creditul nou acordat populatiei si-a încetinut ritmul de crestere în acest an

Creditul nou acordat populatiei si-a încetinut ritmul de crestere în acest an, fata de finele lui 2018, înregistrând o rata anuala de 4% în luna martie 2019, potrivit datelor din Raportul asupra stabilitatii financiare publicat de Banca Nationala a României.

Dupa segmentul de creditare, raportul BNR arata o tendinta ascendenta a împrumuturilor de consum, cu precadere a celui negarantat.

În ceea ce priveste creditul ipotecar nou, acesta înregistra un usor recul în luna martie 2019, comparativ cu aceeași perioada a anului 2018.

"În urma maximului istoric înregistrat în cursul anului 2018, creditul ipotecar nou a înregistrat o usoara scadere în luna martie 2019 comparativ cu aceeași perioada a anului 2018 în baza reducerii numarului de contracte noi (-10%), aceasta diminuare fiind partial contrabalansata de majorarea valorii mediane a creditului (+8%)", spun reprezentantii BNR în raport.

Institutiile de credit au înasprit standardele de creditare la începutul anului 2019, în conditiile intrarii în vigoare a noilor reglementari privind gradul de îndatorare, stabilite de Banca Nationala a României în vederea protejarii debitorilor, cu precadere cei cu venituri reduse, prin consolidarea capacitatii de plata în situatia manifestarii unor conditii adverse. Temperarea cresterii creditului nou a fost determinata si de evolutia cererii din partea populatiei.

În primul trimestru din 2019, cererea a crescut marginal în cazul împrumuturilor pentru achizitia de locuinte si terenuri si a scazut semnificativ în ceea ce priveste creditele de consum acordate gospodariilor. Pentru trimestrul urmator, bancile estimeaza o crestere marginala a cererii de împrumuturi pentru locuinte si o diminuare moderata în cazul creditelor de consum.

"Dinamica recenta a împrumuturilor bancare acordate populatiei este în linie cu asteptarile BNR de la momentul implementarii modificarilor conditiilor de creditare, existând premisele cresterii îndatorarii populatiei în continuare, însa într-o maniera mai sustenabila. Prin stipularea de facilitati pentru debitorii cu o bonitate ridicata sau care achizitioneaza un prim imobil cu destinatie locativa, noua reglementare asigura un grad important de flexibilitate pentru institutiile de credit în a oferi consumatorilor produse bancare potrivite pentru nevoile acestora, fara o diminuare excesiva a accesului la creditare", se arata în raportul BNR.

În urma intrarii în vigoare a plafonarii gradului de îndatorare începând din 1 ianuarie 2019, gradul de îndatorare median, exprimat ca raportul al serviciului datoriei în venitul net (debt service to income - DSTI), raportat de catre banci pentru creditele noi acordate în perioada ianuarie - martie 2019 a fost de 37%, în scadere cu 8 puncte procentuale fata de creditele acordate în cursul anului 2018, indicând semnale initiale pozitive privind eficienta masurii.

În structura, 17% din creditele de consum acordate în perioada ianuarie - martie 2019 înregistreaza un DSTI de peste 40%, comparativ cu 60% din creditele de consum acordate în cursul anului 2018.

Pentru segmentul ipotecar, circa 36% din creditele acordate în perioada ianuarie - martie 2019 au avut DSTI de peste 45%, fata de o proportie de 55% din împrumuturile ipotecare acordate în cursul anului 2018. "În cazul acestei categorii, însa, trebuie avute în vedere urmatoarele aspecte: acordarea unor împrumuturi a caror analiza a fost initiata înainte de intrarea în vigoarea a reglementarii; o pondere de 15% din fluxul de credite este exceptata de la aplicarea limitei de îndatorare, dar si faptul ca gradul maxim de îndatorare se majoreaza cu 5 puncte procentuale pentru creditele aferente achizitionarii primei locuinte ce urmeaza a fi ocupata de debitor", potrivit

raportului.

Expunerea populației la riscul de rata a dobânzii a continuat tendința de ușoară atenuare, prin orientarea debitorilor și către împrumuturi cu dobânda fixă. Pe fondul evoluției ascendente a costurilor de finanțare, atât creditele de consum, cât și cele ipotecare nou acordate cu dobânda variabilă s-au redus treptat.

Astfel, ponderea creditelor ipotecare noi acordate cu dobânda fixă a crescut de la 9,8% în luna februarie 2018 la 25,3% în luna februarie 2019, în timp ce în cazul împrumuturilor de consum, ponderea celor cu dobânda fixă a ajuns la aproximativ 80%.

De asemenea, expunerea persoanelor fizice la riscul de curs de schimb s-a diminuat, în principal pe fondul acordării de împrumuturi noi preponderent în moneda națională, dar și al refinanțării creditelor în valută și al rambursării împrumuturilor existente în portofoliu denominate în alte monede. Creditul nou bancar a fost acordat în proporție de 99% în moneda națională, fapt ce contribuie, pe de o parte, la reducerea riscului valutar pentru populație și, pe de altă parte, la o transmisie mai adecvată a politicilor monetare și macroprudențiale ale BNR.

"Un alt element de avut în vedere în perioada următoare este reprezentat de introducerea indicelui de referință pentru creditele acordate consumatorilor (IRCC), în urma adoptării Ordonanței de urgență nr. 19/2019. Conform metodologiei de calcul, IRCC se calculează ca medie aritmetică a ratelor de dobânda zilnice ale tranzacțiilor interbancare din trimestrul de referință, iar rata de dobânda zilnică a tranzacțiilor interbancare reprezintă media ponderată a ratelor de dobânda cu volumele tranzacțiilor de pe piața monetară interbancară. Deși prima valoare publicată a IRCC este mai redusă decât cea a ROBOR, este necesar un comportament prudent al debitorilor în contractarea creditelor cu dobânda variabilă, riscul de majorare a acesteia pe perioada contractuală menținându-se, mai ales în cazul creditelor ipotecare, care parcurg mai multe cicluri economice", spun reprezentanții BNR.

În ceea ce privește capacitatea populației de onorare a serviciului datoriei, raportul BNR arată că evoluția descendentă a ratei de neperformanță a creditelor acordate populației a continuat, fiind susținută pe de o parte de dinamica pozitivă a veniturilor salariale, și pe de altă parte de continuarea scăderii expunerilor neperformante denominate în valută.

Astfel, rata creditelor neperformante aferente sectorului populației s-a redus cu 0,8 puncte procentuale în perioada martie 2018 - martie 2019, ajungând la valoarea de 4,5%. Din punct de vedere al tipului de produs, cea mai mare scădere a fost înregistrată pentru creditul de consum, urmata de împrumuturile destinate achiziției de locuințe și expunerile aferente cardurilor de credit și overdraft-urilor.

Rolul cesiunilor de credit și-a diminuat influența în diminuarea creditelor neperformante în urma limitării la 30% a deductibilității fiscale a cheltuielilor aferente creditelor neperformante pe care băncile le vând partilor terțe începând din ianuarie 2018. Astfel, aportul creditelor cesionate la reducerea ratei de neperformanță pe segmentul împrumuturilor de consum în perioada martie 2018 - martie 2019 a fost de -1 punct procentual, iar în cazul creditelor ipotecare, acestea nu au avut niciun impact.

Volumele creditelor neperformante nete de cesiuni denominate în valută și-au continuat contribuția pozitivă la diminuarea ratei de neperformanță, atât pentru creditele de consum cât și pentru cele ipotecare.

Cu toate acestea, expunerile neperformante denominate în lei au crescut în termeni absoluți cu 3,7% în perioada aprilie 2018 - martie 2019, cel mai puternic efect fiind resimțit pentru creditul de consum negarantat, în timp ce în cazul creditului ipotecar acestea s-au menținut relativ constante, iar cele aferente creditului de consum garantat s-au diminuat. Astfel, impactul expunerilor neperformante nete de cesiuni denominate în lei a dus la majorarea ratei de neperformanță cu 1,1 puncte procentuale pentru creditele de consum, neavând însă un efect pentru

creditele ipotecare.

"Scaderea disciplinei la plata pentru creditele de consum, în special cele negarantate, este un semnal de avertizare timpurie a deteriorării capacității de plată a populației. Aceste presiuni sunt așteptate să se accentueze în cazul temperării evoluțiilor favorabile din piața muncii, ducând la diminuarea calității portofoliilor instituțiilor de credit. În final, creșterea robustă a soldului creditelor în lei a dus la diminuarea ratei de neperformanță prin efectul de bază atât pentru creditul de consum, cât și pentru creditele ipotecare", explică reprezentanții BNR.

Rata anuală de nerambursare a înregistrat o îmbunătățire marginală în perioada martie 2018 - martie 2019, atât pentru creditele ipotecare, cât și pentru cele de consum în contextul îmbunătățirii în ansamblu a situației financiare a debitorilor. Cu toate acestea, se preconizează o deteriorare a probabilității de nerambursare pentru următoarele 12 luni, atât pentru creditul ipotecar (+0,35 puncte procentuale), cât și pentru creditul de consum (+0,75 puncte procentuale).